

Slovenska ekipa prvič sodelovala in dosegla izjemen uspeh na Mednarodni ekonomski olimpijadi

Mednarodna ekonomska olimpijada (<https://ecolymp.org>) je novejša tekmovanje. Njen začetek sega v leto 2018, ko so v Moskvi tekmovala ekipe iz 13 držav.¹ Leto pozneje je olimpijada potekala v Sankt Peterburgu, število sodelujočih držav pa je naraslo na 24. Zaradi epidemije covida-19 se je leta 2020 olimpijada preselila na splet (država gostiteljica je bila Kazahstan), za medalje so se potegovala ekipe iz 29 držav. Leto pozneje so spet preko spleta (država gostiteljica je bila Latvija) tekmovala ekipe iz 44 držav. Epidemija in zaostrene geopolitične razmere so vplivale tudi na olimpijado v letu 2022, ko je tekmovanje gostila Kitajska. Preko spleta so tekmovala ekipe iz 40 držav, prvič tudi ekipa iz Slovenije. Društvo matematikov, fizikov in astronomov (DMFA) Slovenije je pridobilo status pošiljajoče organizacije za Republiko Slovenijo. Članice in člani slovenske ekipe so bili izbrani na tekmovanju v znanju ekonomije, ki ga organizira DMFA v sodelovanju z Ekonomsko fakulteto Univerze v Ljubljani (EF UL).

Tekmovanje v znanju ekonomije je nastalo leta 2022 z reorganizacijo *tekmovanja srednješolcev iz znanja ekonomije – razvoj in delovanje gospodarstva*, ki je od leta 2000 do 2021 potekalo s sodelovanjem Zveze ekonomistov Slovenije, ter *tekmovanja v znanju poslovne in finančne matematike ter statistike*, ki ga je od leta 2014 do 2021 organiziral DMFA. Prenovljeno tekmovanje ima dve skupini, (I) ekonomija ter (II) finančna matematika in statistika, in ima šolsko in državno raven. V obeh skupinah lahko tekmujejo dijaki vseh slovenskih srednjih šol. V letu 2022 je na šolski ravni tekmovalo 112 tekmovalcev v I. skupini ter 80 v II. skupini. Na državno tekmovanje se je uvrstilo 70 tekmovalcev, 47 v I. skupini in 23 v II. skupini. Skupaj je bilo podeljenih 56 bronastih, 9 srebrnih in 6 zlatih priznanj. Na izbirno tekmovanje za Mednarodno ekonomsko olimpijado se je uvrstilo 8 tekmovalcev iz I. skupine in 7 iz II. skupine. Priprave na izbirno tekmovanje so potekale preko spleta, srečanja je vodila doc. dr. Tanja Istenič z EF UL. V slovensko ekipo za Mednarodno ekonomsko olimpijado so se uvrstili **Špela Gačnik** z Gimnazije Bežigrad, **Jakob Grmek** s Škofijske gimnazije Vipava, **Manca Mursa** z Gimnazije Bežigrad, **Benjamin Nahtigal** z Gimnazije Bežigrad in **Luka Ponikvar** s Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo. Vodji ekipe na olimpijadi sta bila **dr. Tomaž Košir** s Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani (FMF UL) in **dr. Tanja Istenič** z EF UL.

Intenzivne **priprave na olimpijado** so se začele po koncu spomladanskega roka mature. Od 4. do 7. julija se je ekipa zbrala v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti Rak v Rakovem Škocjanu. Izbira lokacije je bila odlična, saj se je obilica športnih aktivnosti, ki so na voljo v centru, izkazala za učin-

¹ Izraz država uporabljamo za države in druga ozemlja.

kovit način spoznavanja in druženja članic in članov ekipe v prostem času. Pri pripravi ekipe na olimpijado so sodelovali dr. Tomaž Košir s FMF UL ter dr. Tanja Istenič, dr. Aleš Toman, dr. Darija Aleksić in dr. Damjana Kokol Bukovšek z EF UL. Največ časa so namenili reševanju ekonomskih tekmovalnih nalog iz preteklih olimpijad, poleg tega pa so spoznali glavne korake pri obravnavi poslovnega primera ter elemente finančne pismenosti.

Slika 1. Del slovenske ekipe na pripravi na Mednarodno ekonomsko olimpijado. Spredaj od leve tekmovalci Luka, Benjamin, Manca in Jakob, zadaj od leve spremljevalci Aleš, Damjana, Tanja in Tomaž. Foto: Arhiv tekmovanja.

Čeprav je Mednarodna ekonomska olimpijada potekala na daljavo, sta vodji ekip Turčije in Švice predlagali, da se **evropske ekipe** zberejo na enem kraju in s tem tekmovalcem omogočijo bolj avtentično mednarodno izkušnjo. Povabilo so sprejele ekipe Turčije, Švice, Slovenije, Severne Makedonije in Grčije ter se zbrale v kraju Širince približno 60 km južno od Izmirja na zahodu Turčije. Poleg članic in članov slovenske ekipe ter obeh vodij je v Turčijo odpotoval še dr. Aleš Toman v vlogi mednarodnega opazovalca. Priprave na olimpijado in udeležbo slovenske ekipe in spremljevalcev na tekmovanju v Turčiji so finančno podprli podjetji GEN-I in Abelium, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, Ekonomska fakulteta in Fakulteta za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani.

Namestitev v nekoliko odmaknjenem umetnostnem centru Tiyatro Medresesi je udeležencem omogočala zbrane misli ob še zadnjih pripravi na tekmovanje, zaradi slabe internetne povezave pa so tekmovalne ure preživeli v bližnjem mestu Selçuk.

Olimpijada je bila sestavljena iz treh preizkušenj, ki so bile razvrščene čez štiri tekmovalne dni. Prvi dan so tekmovalci reševali dvodelni test iz **ekonomije**. Prvi del je vseboval 20 vprašanj izbirnega tipa, ki so pokrivala različna področja ekonomije ter financ, drugi del pa 5 vprašanj odprtega tipa, od katerih vsak tekmovalec izbere 4, ki so mu vsebinsko najbolj blizu.

Slika 2. Slovenska ekipa na Mednarodni ekonomski olimpijadi. Od leve Luka, Benjamin, Špela, Manca in Jakob. Foto: Arhiv tekmovanja.

Oba dela skupaj trajata približno 4 ure. Drugi dan so tekmovalci reševali nalogo iz **finančne pismenosti**. Ta naloga je v resnici računalniška simulacija naložb življenjskega cikla. Tekmovalci najprej izberejo 1 od 5 možnih oseb in nato v njenem imenu sprejemajo investicijske odločitve skozi obdobje 30 let po zaključku šolanja. Na voljo imajo obilico dobrin, storitev ter finančnih instrumentov, odločitve pa sprejemajo na osnovi finančnega znanja ter novic, ki jih prejmejo ob začetku vsakega leta. Za nalogo imajo na voljo 2 uri.

Iz ekonomije in finančne pismenosti tekmovalci tekmujejo individualno. Tretji in četrti tekmovalni dan sta namenjena reševanju **poslovnega primera**. To je ekipna naloga, pri kateri prvi dan (po turškem času je bilo to od 2.59 do 2.59 naslednjega dne) ekipe pripravijo rešitev in jo oddajo v obliki prosojnic, drugi dan pa svoje delo predstavijo in zagovarjajo pred mednarodno žirijo. Poslovni primer vsako leto pripravi podjetje, ki ga k sodelovanju povabi organizator olimpijade. Letos so ekipe načrtovale bolj trajnostne poslovne prakse velikega kitajskega spletnega trgovca JD.com in njegovega logističnega podjetja JDL. Vsi deli olimpijade so potekali v angleščini.

Slovenska ekipa je dosegla izjemen uspeh. V individualni razvrstitvi več kot 200 tekmovalcev je **Luka Ponikvar** osvojil srebrno medaljo, **Špela Gačnik**, **Jakob Grmek**, **Manca Mursa** in **Benjamin Nahtigal** pa bronaste medalje. **Špela Gačnik** je prejela še pohvalo za dosežek pri nalogi iz finančne pismenosti. Individualne uspehe dopolnjujeta še izstopajoča ekipna dosežka, saj se je slovenska ekipa po seštevku točk vseh članic in članov uvrstila na odlično 6. mesto (tako za ZDA, Brazilijo, Kanado, Rusijo in Kitajsko), pri reševanju poslovnega primera pa na še boljše 4. mesto (tako za Brazilijo, Kanado in Tajsko).

Tomaž Košir in Aleš Toman